

**Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava,
obitelji i socijalne politike**

**Izvješće o provedbi Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne
isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2022. godinu**

Naziv nositelja izrade: Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

Izrađeno: *ožujak 2023.*

Sadržaj

Uvod	1
Izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva	3
1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina	3
1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	3
1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1	3
2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti.....	5
2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	5
2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2	5
3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina.....	6
3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	6
3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3	6
4. Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti.....	7
4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	7
4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4	7
Zaključak.....	8

Uvod

Izvješće o provedbi Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine, za 2022. godinu izrađeno je u svrhu ispunjavanja obveze utvrđene člankom 19. stavkom 5. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 123/17 i 151/22), kojim je propisano da tijelo zaduženo za izradu nacionalnog plana izvješćuje jednom godišnje Koordinacijsko tijelo u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske o provedbi nacionalnog plana, u kojem, u skladu s odredbama članka 10. Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave („Narodne novine“, broj 6/19), izvješćuje o provedbi posebnih ciljeva i ostvarivanju pokazatelja ishoda iz nacionalnog plana koje nositelj izrade nacionalnog plana podnosi Koordinacijskom tijelu.

Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine (dalje u tekstu Nacionalni plan) **srednjoročni je akt strateškog planiranja** od nacionalnog značenja kojim se pobliže definira provedba ciljeva *Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine* kojom je predviđeno smanjenje *Osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti* sa početne vrijednosti iz 2019. koja je iznosila 23,30 % na < 15 % do 2030.

Nacionalni plan predstavlja kontinuitet politike Vlade Republike Hrvatske u strateškom planiranju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti. Za izradu Nacionalnog plana značajan je **Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize, Strateški cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život**.

Nacionalni plan je jedan od šesnaest (16) tematskih uvjeta koji omogućavaju provedbu **fondova EU** u razdoblju od 2021. do 2027. godine, i to pod **posebnim ciljem „Europa s istaknutijom socijalnom komponentom kroz provedbu Europskog stupa socijalnih prava“**, **uvjet koji omogućava provedbu:** „*Nacionalni strateški okvir politike za socijalnu uključenost i smanjenje siromaštva*“.

Nacionalnim planom istaknuta su četiri (4) posebna cilja:

1. *Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina (9 mjera)*
2. *Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti (4 mjere)*
3. *Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovinu (2 mjere)*
4. *Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti (2 mjere)*

Posebni ciljevi razrađeni su kroz mjere definirane prvim provedbenim programom, *Akcijskim planom borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2024. godine* (u dalnjem tekstu Akcijski plan) i usmjereni su na smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti prema programskim područjima: socijalna skrb, zdravstvo, obrazovanje, mirovinski sustav, stanovanje, regionalni razvoj i razvoj civilnog društva. Uz navedeno mjerama i aktivnostima obuhvaćena su i područja kulture, sporta i informatizacije.

Akcijskim planom definirano je ukupno 17 mjera koje jamče bolje uvjete života ranjivim skupinama društva, a obuhvaćene su kroz područja intervencija i realizirat će se kroz **ukupno 53 aktivnosti**.

Izvještajna, 2022. godina donijela je velike izazove u socijalnoj politici Hrvatske. Uzroci siromaštva i nejednakosti u Hrvatskoj najčešće su izazvani ekonomskim faktorima: nezaposlenost, niske plaće/mirovine, nedovoljna uposlenost u smislu povremenih/sezonskih poslova i dr. Učestali pokretači siromaštva u posljednje vrijeme vezani su uz posljedice izazvane COVID-19 (Korona virus izazvao je jednu od najvećih gospodarskih kriza), potresima koji su zadesili pojedina područja Hrvatske kao i velikim prilivom migranata te izbjeglica iz ratom pogodenih područja Ukrajine te energetskom krizom uzrokovanom Ruskom agresijom nad Ukrajinom. Dodatno, niz je i individualnih čimbenika kao pokretača siromaštva poput niskog obrazovanja, invaliditeta, bolest i sl. Postavljene ciljeve u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti osim mjerama ovog Nacionalnog plana realizirat će se i kroz niz drugih nacionalnih planova i strateških dokumenata proizašlih iz sustava zdravstva, odgoja i obrazovanja, energetike, stanovanja, gospodarstva i dr.

U bitnom, Vlada Republike Hrvatske problem siromaštva postavila je kao prioritetnu politiku stoga pravovremeno reagira na sve izazove kroz zakonske akte i Odluke Vlade kako bi osigurali dobrobit svih građana Republike Hrvatske.

Izvješće o provedbi Nacionalnog programa za 2022. godinu sadrži **podatke o provedbi mjera čiji su nositelji** uz *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ured za udruge Vlade RH, Ministarstvo kulture i medija te Ministarstvo turizma i sporta*.

Ovo izvješće predstavlja napredak postignut od stupanja na snagu Nacionalnog plana, a obuhvaća razdoblje od siječnja do prosinca 2022. godine. U bitnom, iznesene su ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda sa opisom napretka u provedbi posebnih ciljeva.

Izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva

1. Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina

U ovom posebnom cilju postavljeno je devet (9) mjera čiji su nositelji provedbe: *Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske Unije, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.*

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.39 Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu	7,3%	5,9%	n/p (Objašnjenje ispod)
OI.02.3.59 Stopa rizika od siromaštva	18,3%	17,2%	19,2% (2021.)
OI.02.3.33 Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	23,3%	21,7%	n/p (Objašnjenje ispod)

Izvor: Državni zavod za statistiku, ADS 2021.

Poveznica na podatke: <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29178>

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Posebni cilj 1 Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, **provodi se kroz devet (9) mjera usmjerenih na povećanje primjerenosti socijalnih naknada i uvođenje indeksacije kao standardnog obilježja naknada, transparentni sustav socijalne zaštite i pravedniju raspodjelu sredstava, osiguravanje dopunskog zdravstvenog osiguranja osobama slabijeg socio-ekonomskog statusa, razvoj i provedbu programa orijentiranih na smanjenje materijalne deprivacije, osiguravanje jednakosti u pristupu i sudjelovanju svih građana u kulturi bez obzira na njihove socio-ekonomske prilike te unapređenje medijske pismenosti, razvoj solidarnosti kroz volonterstvo, socijalnu i gospodarsku regeneraciju potpomognutih područja te zaštitu dostojanstva hrvatskih branitelja i civilnih stradalnika Domovinskog rata te članova njihovih obitelji. Sve mjere ovog posebnog cilja se provode sukladno planiranom.**

Pokazatelj ishoda „Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu“ je zaključno s 2020. godinom, bio dijelom strategije „Europa 2020.“ te se odnosio na postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog finansijskih razloga, priuštiti najmanje četiri od devet stavki materijalne deprivacije. Od 2021. ovaj pokazatelj je dio strategije „Održiva Europa

do 2030.“ te nosi naziv „*Teška materijalna i socijalna deprivacija prema dobi i spolu*“.
Kod samog pokazatelja je došlo do promjena broja stavki s dotadašnjih devet stavki materijalne deprivacije na trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Stopa teške materijalne i socijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog finansijskih razloga, priuštiti najmanje sedam od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Vrijednosti koje su inicijalno naznačene u Nacionalnom i Akcijskom planu, a posljedično i u ovom Izvješću, odnose se na pokazatelje kako su bili definirani Strategijom „Europa 2020.“ Budući da je od 2021. godine došlo do izmjene u metodologiji, nije moguće njihovo iskazivanje (a ni praćenje prema pojedinoj godini provedbe) prema metodološkom okviru koji je bio na snazi prilikom izrade Nacionalnog i Akcijskog plana. Posljedično, unos statističkih vrijednosti za „ostvarenu vrijednost pokazatelja ishoda“ za ovaj pokazatelj ishoda, bez informacija o metodološkim promjenama do kojih je došlo u odnosu na inicijalno korištene vrijednosti pri izradi Nacionalnog i Akcijskog plana, dovelo bi do stvaranja pogrešne statističke slike, to jest dovelo bi do zablude u odnosu na stvarno stanje. Uzimajući sve navedeno u obzir, napominjemo da će Državni zavod za statistiku, za ovaj pokazatelj ishoda, predložiti nove vrijednosti za „Početnu vrijednost pokazatelja ishoda“, za „Planiranu ciljnu vrijednost pokazatelja ishoda“ te za svaku pojedinu godinu promatranog razdoblja.

Vezano za **pokazatelj ishoda** „*Stopa rizika od siromaštva*“, planirana ciljna vrijednost za 2022. godinu iznosi 17,2%. Podaci potrebni za izračun vrijednosti pokazatelja za 2022. godinu su predmetom statističke obrade te će biti dostupni krajem travnja 2023. godine. Navedeni podaci iz 2021. godine pokazuju rast stope rizika od siromaštva na 19,2%, temeljem čega se može očekivati da planirana vrijednost iz 2022. od 17,2% neće biti dostignuta. Štoviše, očekuje se da će doći do daljnog porasta stope rizika od siromaštva radi rata u Ukrajini, energetske krize, rasta inflacije i daljnog iseljavanja radno sposobnog stanovništva.

Pokazatelj ishoda „*Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti*“ je zaključno s 2020. godinom bio dijelom strategije „Europa 2020.“ te je bio definiran kao „osobe (postotak osoba u ukupnoj populaciji) koje su u riziku od siromaštva ili u teškoj materijalnoj deprivaciji (oskudici) s četiri ili više stavki materijalne deprivacije ili žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada (u dobi od 0 do 59 godina)“. Pokazatelj je u 2021. postao dio strategije 'Održiva Europa do 2030.' s novom definicijom (načinom izračuna): „osobe (postotak osoba u ukupnoj populaciji) koje su u riziku od siromaštva ili u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji (oskudici) sa sedam ili više stavki materijalne i socijalne deprivacije ili žive u kućanstvu s vrlo niskim intenzitetom rada (u dobi od 0 do 64 godina).“ Vrijednosti koje su inicijalno naznačene odnose se na pokazatelje kako su bili definirani Strategijom „Europa 2020“. Budući da je od 2021. godine došlo do izmjene u metodologiji, nije moguće njihovo iskazivanje (a ni praćenje prema pojedinoj godini provedbe) prema metodološkom okviru koji je bio na snazi prilikom izrade Nacionalnog i Akcijskog plana. Posljedično, unos statističkih vrijednosti za „postignutu vrijednost pokazatelja ishoda“ za ovaj pokazatelj ishoda, bez informacija o metodološkim promjenama do kojih je došlo u odnosu na inicijalno korištene vrijednosti pri izradi Nacionalnog i Akcijskog plana, dovelo bi do stvaranja pogrešne statističke slike, to jest dovelo bi do zablude u odnosu na stvarno stanje. Uzimajući sve navedeno u obzir, napominjemo da će Državni zavod za statistiku, za ovaj pokazatelj ishoda predložiti nove vrijednosti za „Početnu vrijednost pokazatelja ishoda“, za „Planiranu ciljnu vrijednost pokazatelja ishoda“ te za svaku pojedinu godinu promatranog razdoblja.

2. Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti

U ovom posebnom cilju postavljene su četiri (4) mjere čiji su nositelji provedbe: *Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo hrvatskih branitelja, Ministarstvo kulture i medija, Ministarstvo turizma i sporta*

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.39 Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu (za djecu od 0_17)	5,7%	4,6%	n/p (Objašnjene ispod)
OI.02.3.58 Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17	16,8%	15,7%	17,1% (2021.)

Izvor: Državni zavod za statistiku, ADS 2021.

Poveznica na podatke: <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29178>

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Posebni cilj 2 Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti, sukladno Akcijskom planu, provodi se kroz četiri (4) mjere usmjerenе na povećanje dostupnosti odgoja i obrazovanja marginaliziranim i ranjivim skupinama koje su u lošijem socioekonomskom položaju kao i poboljšanje i dostupnost besplatnih programa te poboljšanje integriranog pristupa skrbi za djecu, čime se doprinosi ostvarivanju prava na kvalitetan odgoj i obrazovanje od najranije dobi i osiguravanja standarda kvalitete i resursa za podršku djeci izloženoj riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Također, kroz poboljšanje dostupnosti besplatnih obroka djeci u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, koje predstavlja dodatnu vrijednost nacionalnim programima, doprinosi se ublažavanju najgorih oblika dječjeg siromaštva. *Sve mjere provode se sukladno planiranom.*

Pokazatelj ishoda „Teška materijalna deprivacija prema dobi i spolu (za djecu od 0_17)“ bio je dijelom strategije „Europa 2020.“ te se odnosio na postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog finansijskih razloga, priuštiti najmanje četiri od devet stavki materijalne deprivacije. Od 2021. ovaj pokazatelj je dio strategije „Održiva Europa do 2030.“ te nosi naziv „Teška materijalna i socijalna deprivacija prema dobi i spolu“. Kod samog pokazatelja je došlo do promjena broja stavki s dotadašnjih devet stavki materijalne deprivacije na trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Stopa teške materijalne i socijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu, isključivo zbog finansijskih razloga, priuštiti najmanje sedam od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije. Vrijednosti koje su inicijalno naznačene u Nacionalnom i Akcijskom planu, a posljedično i u ovom Obrascu odnose se na pokazatelje kako su bili definirani Strategijom „Europa 2020.“ Budući da je od 2021. godine došlo do izmjene u metodologiji, nije moguće

njihovo iskazivanje (a ni praćenje prema pojedinoj godini provedbe) prema metodološkom okviru koji je bio na snazi prilikom izrade Nacionalnog i Akcijskog plana. Posljedično, unos statističkih vrijednosti za „postignutu vrijednost pokazatelja ishoda“ za ovaj pokazatelj ishoda, bez informacija o metodološkim promjenama do kojih je došlo u odnosu na inicijalno korištene vrijednosti pri izradi Nacionalnog i Akcijskog plana, dovelo bi do stvaranja pogrešne statističke slike, to jest dovelo bi do zablude u odnosu na stvarno stanje. Uzimajući sve navedeno u obzir, napominjemo da će Državni zavod za statistiku, za ovaj pokazatelj ishoda, predložiti nove vrijednosti za „Početnu vrijednost pokazatelja ishoda“, za „Planiranu ciljnu vrijednost pokazatelja ishoda“ te za svaku pojedinu godinu promatranog razdoblja.

Vezano za pokazatelj ishoda „*Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17*“, planirana ciljna vrijednost za 2022. godinu iznosi 15,7%. Podaci potrebni za izračun vrijednosti pokazatelja za 2022. godinu su predmetom statističke obrade te će biti dostupni krajem travnja 2023. godine. Navedeni podaci iz 2021. godine, ujedno i zadnje dostupni, pokazuju da je „*Stopa rizika od siromaštva za djecu 0-17*“ u 2021. godini iznosila je 17,1% što je porast za 0,3% u odnosu na 2020. godinu kada je iznosila 16,8%. Ipak, teško je predvidjeti hoće li u narednom razdoblju doći do daljnog rasta ili pada radi rata u Ukrajini, energetske krize i rasta inflacije.

3. Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina

U ovom posebnom cilju postavljene su dvije (2) mjere čiji je nositelj provedbe: *Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike*

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.60 Udio obiteljske mirovine u prosječnoj mirovini	81%	n/p	n/p
OI.02.3.61 Udio najniže mirovine u prosječnoj mirovini	65%	n/p	n/p

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Posebni cilj 3 Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina, sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, provodi se kroz dvije (2) mjere usmjerene na razmatranje mogućnosti uvođenja novog modela obiteljskih mirovina, promicanje odgovornosti pojedinca za osobnu socijalnu sigurnost u starosti te podizanje donje razine prava iz mirovinskog osiguranja. **Obje mjere se provode sukladno planiranom.**

Pokazatelji ishoda za 2022. godinu nisu postavljeni jer se prvi rezultati očekuju 2023. godine.

Izmjene *Zakona o mirovinskom osiguranju*, kojim je povećan mirovinski faktor za obiteljske mirovine i kojim su najniže mirovine povećane za 3%, stupile su na snagu sa 1. siječnja 2023. godine, te navedeni posebni cilj nije planirao povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina u 2022. godini. U sklopu ispunjenja ovog posebnog cilja, Znanstveno društvo ekonomista je u prosincu 2021. godine izradilo „*Analizu obiteljske mirovine i modela obiteljskih mirovina država EU te financijske procjene potencijalnih modela*“.

4. Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti

U ovom posebnom cilju postavljene su dvije (2) mjere čiji su nositelji provedbe: *Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje i Ministarstvo hrvatskih branitelja*

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2022.	Ostvarena vrijednost, godina podatka
OI.02.3.33 Osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti	866 obitelji i 116 osoba	400 obitelji i 100 osoba	404 obitelji i 10 osoba
OI.02.13.21 Broj kućanstava i stambenih jedinica	80 stambenih jedinica i 400 stambeno zbrinutih korisnika	200 stambenih jedinica i 500 stambeno zbrinutih korisnika	190 stambenih jedinica i 807 stambeno zbrinutih korisnika

Izvor: interni podaci Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje i Ministarstva hrvatskih branitelja

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

Posebni cilj 4 Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, sukladno Akcijskom planu borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, provodi se kroz dvije (2) mjere, usmjerene na stvaranje poticajnog okruženja za ostanak i poboljšanje životnih uvjeta mladih i obitelji, kao i stambeno zbrinjavanje stradalnika i dragovoljaca Domovinskog rata, čime se utječe na povećanje životnog standarda. Provedbom ovih mjeru se doprinosi preokretanju negativnih demografskih trendova i demografskoj revitalizaciji. **Obje mjere se provode sukladno planiranom.**

Postignuta vrijednost pokazatelja ishoda pokazuje dopuštena odstupanja od vrijednosti planiranih numeričkih varijabli. Pokazatelji ishoda OI.02.13.21. odnose se na broj kućanstava za obnovljene kuće i stambene jedinice za kadrove, koji su sukladni Provedbenom programu Središnjeg državnog ureda za obnovu i stambeno zbrinjavanje, a podatak o stambeno zbrinutim korisnicima u odnosi se na 292 osobe (člana stambeno zbrinutih obitelji) u obnovljenim kućama i 47 osoba stambeno zbrinutih kadrova.

Napomene radi ukupan broj stambeno zbrinutih korisnika, o kojima je brinuo i brine Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje, znatno je veći od za ovu priliku izdvojenih početnih i planiranih ciljnih vrijednosti i ne odstupa od ukupnih planiranih vrijednosti.

Također, realizacija stambenih jedinica ovisi o dostupnosti stambenih jedinica na tržištu i raspoloživosti za preuzimanje stambenih jedinica od drugih tijela sukladno članku 96. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji.

Zaključak

Ovo je prvo izvješće o provedbi Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti za razdoblje od 2021. do 2027. godine i postavljenih mjera u pripadajućem mu Akcijskom planu za 2022. godinu.

Nacionalnim planom prioritet je stavljen na područja intervencija i definiranje mjera od utjecaja na borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti koje jamče bolje uvjete života socijalno osjetljivim skupinama stanovništva. Mjere obuhvaćaju područja intervencije u djelokrugu zdravstvene zaštite, odgoja i obrazovanja, mirovinskog sustava, stambenu politiku, socijalni sustav, regionalni razvoj, organizacije civilnog društva te kulturu, sport i informatizaciju s ciljem provedbe različitih aktivnosti usmjerenih na suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

Nacionalni plan sadrži:

 jedan (1) prioritet:

„Doprinijeti smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti te kvaliteti življenja kroz koordinirani sustav potpore skupinama u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti“

 četiri (4) posebna cilja:

1. *Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti ranjivih skupina (9 mjera)*
2. *Prevencija i smanjenje dječjeg siromaštva i socijalne isključenosti (4 mjere)*
3. *Povećanje visine obiteljskih i najnižih mirovina (2 mjere)*
4. *Unaprijediti životne prilike osoba u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti (2 mjere)*

 Ukupno sedamnaest (17) mjera koje se provode kroz **53 aktivnosti** u četverogodišnjem razdoblju (trajanje prvog Akcijskog plana).

Od ukupno sedamnaest (17) mjera Akcijskog plana u 2022. godini provodilo se četrnaest (14) sukladno planu provedbe. Za tri (3) mjere: *Sveobuhvatna dijagnoza siromaštva i socijalne isključenosti, Redefiniranje modela obiteljske mirovine i Podizanje donje razine prava iz mirovinskog osiguranja* provedba započinje u 2023. godini također sukladno planu.

Predložene mjere naizgled nisu dovoljne za obuhvatnu usmjerenost u rješavanju problema siromaštva i socijalne isključenosti, no međutim, veliki broj mjera koje obuhvaćaju široki spektar programskih područja, uključujući obrazovanje, zdravstvo, energetiku, gospodarstvo, ekonomiju i dr., iznesen je kroz strateške dokumente nositelja navedenih područja kako ne bi došlo do preklapanja. U bitnom, važno je istaknuti da, gledajući sveobuhvatno, zajednički doprinosimo jednom cilju, a to je suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

Nastavno na navedeno, važno je istaknuti mjeru Akcijskog plana „*Sveobuhvatna dijagnoza siromaštva i socijalne isključenosti*“ kojoj je cilj mapiranje predmetne problematike i razvoj metodologije za sustav baze podataka o siromaštву i socijalnoj isključenosti koji može pratiti pokazatelje siromaštva i socijalne isključenosti na podnacionalnoj razini u Hrvatskoj, a Vlada Republike Hrvatske može ga koristiti za osmišljavanje intervencija i razvoj javnih politika te dodjelu finansijskih sredstava kojima je cilj smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti.

Iako su se mjere Nacionalnog plana uglavnom provodile sukladno planiranim aktivnostima, praćenje pokazatelja ishoda u prvom i drugom posebnom cilju nije bilo moguće iznijeti po planiranim vrijednostima za 2022. godinu. Naime, prema očitovanju Državnog zavoda za statistiku, informirani smo o promjeni u metodologiji praćenja koja onemogućava iskazivanje vrijednosti, kao i praćenje prema pojedinoj godini provedbe sukladno metodološkom okviru koji je bio na snazi prilikom izrade Nacionalnog i Akcijskog plana i postavljenih pokazatelja ishoda. Kako bi se uklonili ovi rizici, *Državni zavod za statistiku* će za navedene pokazatelje ishoda predložiti nove vrijednosti za „Početnu vrijednost pokazatelja ishoda“ i „Planiranu ciljnu vrijednost pokazatelja ishoda“ za svaku pojedinu godinu promatranog razdoblja, a relevantni podaci će biti izneseni u narednim izvještajnim razdobljima. Ono što je za očekivati po dostupnosti podataka je da isti neće doseći planirane vrijednosti, a razloge, uglavnom, vidimo u dinamici događaja u svijetu, od već spomenutog rata u Ukrajini, inflacije i energetske krize, velikog priliva migranata i izbjeglica, kao i u kontinuiranom iseljavanju radno sposobnog stanovništva Republike Hrvatske. Također, valja napomenuti da su Nacionalni plan i prvi provedbeni program izrađivani u vrijeme trajanja epidemije COVID-19 te razornih potresa koji su pogodili Hrvatsku, pa su i ciljevi postavljeni poprilično ambiciozno s obzirom na sve tadašnje nepogodne situacije koje nisu uključivale trenutnu dinamiku svjetskih događanja i novonastalih kriza.

Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike kao nositelj Nacionalnog plana, zajedno sa ostalim dionicima, nastavlja sa provedbom planiranih ciljeva Nacionalnog plana kroz mjere i aktivnosti iznesene u Akcijskom planu te će i nadalje pružati i nadograđivati sustavnu skrb prema najpotrebitijim građanima, unapredivati svoje javne politike i zajedno sa javnim službama i ostalim dionicima proaktivno djelovati u smjeru smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti kroz osiguravanje uvjeta za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba svih građana.